

Historia parafii na Woli Duchackiej

(cz. VIII – ostatnia)

Nadszedł czas na ostatnią część historii parafii wolskich zmartwychwstańców. W tym okresie parafia nadal prężnie się rozwijała, sięgając do swoich korzeni, dodając nowe elementy do już istniejącej infrastruktury kościelnej, liturgii oraz imprez przykościelnych.

Kult maryjny na Woli

Kult Matki Bożej Cierpiącej jest na Woli bardzo żywy od dziesiątków lat. Tuż po II wojnie światowej o. Wojciech Cyrwus CR przywiózł ze Skolego pod Lwowem pierwszy obraz Madonny Bolesnej. Wizerunek ten został odnowiony w 2004 r. dzięki fundacji Antoniego i Emilii Kopeckich.

Po renowacji, z dodanymi nowymi, złotymi ramami, piękna Madonna ze Skolego zawisła 15 września 2004 r. w podziemiach wolskiego kościoła. Zanim to nastąpiło, w czasie, gdy proboszczem był o. Ryszard Pacholec CR, dokonano kapitalnego remontu (np. wymiana posadzki, nowe wyposażenie prezbiterium, ufundowanie drewnianych ławek) podziemnej kaplicy pod wezwaniem Matki Bożej Bolesnej, poświęconej przez ks. bpa Jana Zająca 20 grudnia 2005 r. Znalazły tam swoje miejsce nie tylko wspomniany obraz Matki Bożej Bolesnej, ale także odnowiona figura Zmartwychwstałego Chrystusa (pobłogosławiona przez papieża Jana Pawła II w 2002 r.), czyli bardzo cenne pamiątki ze starego, zburzonego już, wolskiego kościoła tymczasowego.

Należy dodać, że poza wizerunkiem Madonny ze Skolego, w 1953 r. artysta malarz Tadeusz Wygrzywański namalował drugi obraz Matki Bożej – do bocznego ołtarza w starym kościele. Ołtarz ten wykonali rzemieślnicy Piotr Pastuszek i Władysław Palonek. Sam obraz w ołtarzu został poświęcony w Wielkanoc 5 kwietnia 1953 r.

Trzeci obraz maryjny na Woli to wykonana w 1963 r. kopia cudownego obrazu Matki Bożej Sulisławickiej (Bolesnej), także wisząca w bocznym ołtarzu w tzw. starym kościele wolskim.

Przed kilku laty sulisławicki oryginał został skradziony, a po jakimś czasie cudownie się odnalazł. W związku z tym na Woli odprawiano przed tutejszą kopią przez sześć sobót nabożeństwo dziękczynne.

Kult świętych na Woli

Ze Zgromadzeniem Zmartwychwstania Pańskiego wiąże się szczególnie kult niektórych świętych. Należy przypomnieć, że w XIX wieku dewizą zmartwychwstańców było: „Jezus, Maryja, Józef”. Stąd np. wziął się na Woli nie tylko kult Jezusa i Maryji, ale także szczególna cześć dla św. Józefa, opiekuna Jezusa, patrona ojców, mężczyzn.

W 1939 r. na Woli rozpoczęto regularne odmawianie nowenny do św. Józefa. Od 1947 r. w jej miejsce wprowadzono comiesięczne nabożeństwo ku czci św. Józefa. W 1948 r. obraz tego świętego umieszczono w bocznym ołtarzu, który w 1953 r. został rozbudowany. Obecnie św. Józef, podobnie jak inny patron zmartwychwstańców – teatyn św. Kajetan (1480–1547), niegdyś bardzo czczony na Woli, odeszli nieco w zapomnienie.

Ogród przykościelny

W związku z obecnością sióstr zmartwychwstanek na Woli Duchackiej, ostatnimi laty rozwinął się tutaj kult dwóch błogosławionych z tego Zgromadzenia: bł. Celiny Borzęckiej CR, właśc. Celiny Rozalii Leonardy Chłudzińskiej-Borzęckiej (1833–1913), oraz męczenniczki II wojny światowej bł. Alicji Kotowskiej CR, właśc. Alicji Jadwigi Kotowskiej CR, znanej też jako Maria Jadwiga Kotowska (1899–1939). Imię bł. Celiny Borzęckiej nosi pobliska społeczna Szkoła Podstawowa przy ul. Malborskiej.

Na Woli Duchackiej czci się świętych w obecnych tu ich relikwiach umieszczonych w ołtarzach. Według oficjalnych dokumentów kościelnych, w tzw. starym kościele tymczasowym (już nieistniejącym) na Woli znajdowały się w ołtarzach relikwie następujących świętych: św. Jukundyna (II połowa II w.), św. Wawrzyńca (225–258), św. Optata (ok. 320–400), biskupa Milewy w Numidii (Afryka) oraz św. Wojciecha Sławnikowica OSB (biskup i męczennik, benedyktyn czeski, właśc. Vojtěch Slavnikovec żyjący ok. 956–997, misjonarz Prusów).

W obecnie istniejącym kościele Zmartwychwstania Pańskiego na Woli znajdują się doczesne części następujących świętych: św. Marii Magdaleny (I w.), św. Eugeniusza (zm. w 657 r.), św. Wojciecha BM, św. Franciszka Salezego (właśc. bp François de Sales (1567–1622), św. Jozafata Kuncewicza OSBM (bazyliantin, właśc. Jan Kunczyc/Jan Kuncewicz, ok. 1580–1623).

W 1979 r., z okazji 900-lecia śmierci, wolską parafię nawiedziły relikwie św. Stanisława ze Szczepanowa (1030–1079), biskupa i męczennika, przywiezione tu z katedry wawelskiej specjalnie na jubileuszową Mszę św. sprawowaną na Woli Duchackiej przez bpa Stanisława Smoleńskiego. W parafii czci się także Wszystkich Świętych. Pierwsza publiczna procesja w Dzień Zaduszny odbyła się na Woli 2 listopada 1938 r.

Wspomnienia o św. Janie Pawle II

W papieskie urodziny, 18 maja 2005 r., w wolskiej świątyni odbył się niezwykle koncert Eleni z zespołem, poświęcony pamięci papieża św. Jana Pawła II (1920–2005). Artystka nie tylko dała publicznie świadectwo swojej wiary, ale także podzieliła

się wspomnieniami ze spotkań z tym polskim świętym. Mówiła m.in., że po jednym z koncertów dla papieża w Watykanie Jan Paweł II chwycił ją z nienacka za policzki i serdecznie uściśnął, mówiąc „A, Greczynka!”, choć przecież dobrze wiedział, że Helena Dzoka z d. Milopulos (pseud. Eleni) urodziła się w Polsce i czuje się Polką. Artystka odrzekła: „Ależ, Ojczyści Święty, ja przecież jestem Polką!”. Na to papież z uporem i humorem powtórzył: „A, Greczynka!”. Przekomarzał się z nią i nie odpuszczał, nadal żartując.

Po śmierci papieża w parafii wolskiej organizowano przez długi czas comiesięczny „Wieczór Jana Pawła II”. Była to odpowiedź na inicjatywę Kurii Metropolitalnej.

Kultura religijna na Woli

W XXI w. upowszechniły się na Woli przykościelne imprezy kulturalno-rekreacyjne, kiermasze okolicznościowe, młodzieżowe przedstawienia teatralne, koncerty, festyny. Nie zaniebawiano także corocznych rekolekcji oraz pielgrzymek do sanktuariów polskich i zagranicznych. Animatorami owych pielgrzymek byli m.in. śp. Marian Grec oraz śp. Andrzej Mleczek.

Kolejnym plebanem wolskim został o. Krzysztof Miętka CR (proboszczował tu w latach 2008–2013, nie należy go mylić z o. Pawłem Miętkim CR, zmarłym w 2010 r.). Za jego czasów przełożonym Domu Zakonnego był o. Stanisław Landzwojczak CR. Ci dwaj zakonnicy zadbali o docieplenie plebanii, wybudowanie parkingu, wybrukowanie terenów przykościelnych, renowację dachu świątyni, wykończenie schodów do kościoła, wzniesienie krzyża misyjnego, zbudowanie kapliczki pw. Matki Bożej Fatimskiej. Od lata 2013 r. do dziś proboszczem parafii na Woli Duchackiej jest o. Bartłomiej Gzella CR, który ma do pomocy kilku kapłanów.

W pomieszczeniach domu parafialnego za ich kadencji uruchomiono przedszkole i żłódek. Wtedy także swoją wieloletnią karierę jako organista zakończył zasłużony dla parafii Januariusz Michoń. Jego następcą został Michał Dziadkowiec. W kościele zamontowano organy elektroniczne z atrapą piszczałek, co zablokowało planowaną budowę kilkuczęściowych organów tradycyjnych, akustycznych.

Ciekawostką jest fakt używania w wolskim kościele pięknych, zabytkowych szat liturgicznych, pochodzących z okresu przedwojennego. Przywiózł je ze Skolego w Archidiecezji Lwowskiej tuż po II wojnie światowej, w okresie tzw. „ekspatriacji”, o. Wojciech Cyrwus CR. Na wewnętrznej stronie szat do dziś są pieczętki z parafii zmartwychwstańczej w mieście Skole (obecnie Ukraina). Rzecz jasna, na Woli używa się dziś już na ogół nowych szat liturgicznych, ale te zabytkowe są szczególnie cenną pamiątką z polskich Kresów.

Powołania z Woli Duchackiej

Parafia Zmartwychwstania Pańskiego na Woli Duchackiej obfitowała w liczne powołania kapłańskie i zakonne (głównie męskie). Warto tu chronologicznie, według roku wyświęcenia, wymienić duchownych pochodzących z tej parafii:

- Franciszkanin o. Barnaba Kazimierz Pecia OFM
- Franciszkanin o. Ludwik Bronisław Kurowski OFM
- Zmartwychwstaniec o. bp Wiesław Śpiewak CR (sakra biskupia w Hamilton na Bermudach w 2015 r., biskup ordynariusz bermudzki)
- Zmartwychwstaniec o. Mirosław Knap CR
- Zmartwychwstaniec o. Krzysztof Swół CR
- Ks. Bogusław Białek
- Kapucyn o. Marcin Grec OFMcap
- Zmartwychwstaniec o. dr Wojciech Andrzej Mleczek CR

- Karmelita bosy o. Krzysztof Żywczyński OCD
- Zmartwychwstaniec o. Tomasz Baniak CR
- Zmartwychwstaniec o. Piotr Gastoł CR
- Zmartwychwstaniec o. Marcin Cwiek CR
- Ks. Dariusz Marcin Grzywa
- Karmelitanka s. Maria od Jezusa Odkupiciela OCD (jako osoba świecka: Monika Lech)

Uroczystości

Kreśląc historię wolskiej parafii, warto odnotować dwa wydarzenia z ostatnich lat.

25 października 2015 r. bp Wiesław Śpiewak CR ordynariusz Diecezji Hamilton na Bermudach, duchowny rodem z Woli Duchackiej, przybył do swojej macierzystej parafii. Było to wielkie święto dla zmartwychwstańców.

W 2018 r. o. Bartłomiej Gzella został laureatem Nagrody w Dziedziny Kultury w kategorii Animator, przyznawanej przez Radę Dzielnic XI. Kapituła Nagrody doceniła zaangażowanie laureata w organizację spotkań dla seniorów i niepełnosprawnych, zabaw karnawałowych i andrzejkowych, cyklicznych spotkań z gitarą i poczęstunkiem, koncertów wokalnych, konkursu szopek oraz festynów dla lokalnej społeczności. W uzasadnieniu werdyktu napisano, że o. Gzella „swoją działalnością wyszedł poza obowiązki proboszcza (...), czynnie włączył się w życie parafian i dzielnicy otwierając drzwi i ogród parafii Zmartwychwstania Pańskiego”.

Przykościelny ogród także został nagrodzony. W 2016 r. zdobył jedną z nagród w konkursie Ogrody Podgórze Duchackiego organizowanym przez Radę Dzielnic XI.

Kilku najwybitniejszym postaciom zmartwychwstańców z Woli Duchackiej warto poświęcić osobne teksty, co postaram się uczynić w przyszłych numerach.

Pisząc ten tekst, korzystałem m.in. z książki o. Marcina Cwieka CR pt. *65 lat Parafii Zmartwychwstania Pańskiego na Woli Duchackiej w Krakowie* (Kraków 2014) oraz strony <http://resurrectionist.eu>.

Marek Mariusz Tytko

Poprzednie części historii parafii ukazały się w „Kurierze” nr 8/2014, nr 5/2015, nr 5/2016, nr 9/2016, nr 8/2017, nr 1/2018 oraz nr 5/2018, zaś artykuł prezentujący sylwetkę o. prof. Stefana Koperka CR w nr 7/2014. Wszystkie teksty są dostępne (w formie plików pdf) w numerach „Kuriera” na stronie internetowej www.dzielnica11.krakow.pl

Plebania